

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoCsp/10/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2319200807
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2319200807.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudcov: JUDr. Anton Jaček a JUDr. Peter Duman, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 1, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: D. V., nar. X.X.XXXX, adresa P. XXX, o zaplatenie 10.647,48 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 28Csp/35/2019-143 zo dňa 9.7.2020 - proti výroku II. v časti splatnosti a proti zamietajúcejmu výroku III., takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi z úrokov vo výške 171,09 Eur úrok z omeškania 5 % ročne od 18.1.2019 do zaplatenia, z dlžnej istiny 10.534,63 Eur úrok v sadzbe 5,59 % ročne z dlžnej čiastky od 18.1.2019 až do zaplatenia, najviac však do celkovej sumy všetkých zaplatených úrokov 3.228,16 Eur, všetko v mesačných splátkach po 300,- Eur splatných do posledného dňa v mesiaci, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

II. Vo zvyšku v napadnutom rozsahu rozsudok p o t v r d z u j e .

III. Žalobcovi p r i z n á v a nárok náhradu trov konania voči žalovanej v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie čiastočne vyhovel žalobe keď vo výroku rozhodol nasledovne:

I. Súd konanie v časti o zaplatenie sumy 112,85 Eur s príslušenstvom zastavuje.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 10.534,63 Eur spolu s úrokom 171,09 Eur, úrokom z omeškania do zosplatenia 6,90 Eur, úrokom z omeškania 5% ročne z nezaplatennej istiny 10.647,48 Eur od 18.1.2019 do 18.2.2019, z nezaplatennej istiny vo výške 10.633,58 Eur od 19.2.2019 do 25.3.2019, z nezaplatennej istiny vo výške 10.630,46 Eur od 26.3.2019 do 20.5.2019, z nezaplatennej istiny vo výške 10.625,69 Eur od 21.5.2019 do 18.6.2019, z nezaplatennej istiny vo výške 10.617,38 Eur od 19.6.2019 do 22.7.2019, z nezaplatennej istiny vo výške 10.608,93 Eur od 23.7.2019 do 19.8.2019, z nezaplatennej istiny vo výške 10.600,53 Eur od 20.8.2019 do 18.9.2019, z nezaplatennej istiny vo výške 10.592,12 Eur od 19.9.2019 do 21.10.2019, z nezaplatennej istiny vo výške 10.583,68 Eur od 22.10.2019 do 22.11.2019, z nezaplatennej istiny vo výške 10.570,28 Eur od 23.11.2019 do 20.12.2019, z nezaplatennej istiny vo výške 10.562,39 Eur od 21.12.2019 do 17.1.2020, z nezaplatennej istiny vo výške 10.544,44 Eur od 18.1.2020 do 6.2.2020, z nezaplatennej istiny vo výške 10.541,45 Eur od 7.2.2020 do 16.4.2020, z nezaplatennej istiny vo výške 10.534,63 Eur od 17.4.2020 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach vo výške 300 Eur, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že prvá splátka je splatná do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku a každá ďalšia splátka je splatná najneskôr do konca

toho ktorého kalendárneho mesiaca, pod stratou výhody poskytnutých splátok pri vynechaní jednej splátky.

III. Súd žalobu vo zvyšnej časti zamietal.

IV. Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Pri rozhodovaní prvoinstančný súd vychádzal zo skutkového stavu ako ho zistil z vykonaného dokazovania, pričom ustálil, že právny predchodca žalobcu Sberbank Slovensko, a.s. a žalovaná uzavreli dňa 13.4.2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 630303, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý spotrebný úver vo výške 14.300,- Eur, bezhotovostne, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v mesačných splátkach (96) po 185,71 Eur. Z textu zmluvy vyplýva fixná ročná úroková sadzba 5,59%, úrok z omeškania 5,05% ročne, platobný deň k 15. dňu príslušného mesiaca, platobný deň 1. splátky 15.5.2016, doba trvania zmluvy 15.4.2024, RPMN 5,74%. Podľa prehľadu splácania do predčasného zosplatnenia, žalovaná z dlžnej sumy pôžičky jednotlivými splátkami uhradila na istinu sumu 3.652,52 Eur. Keďže žalovaná porušila povinnosť uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas, žalobca listom - opakované upozornenie zo dňa 17.10.2018 vyzval žalovanú na úhradu omeškaných splátok vo výške 378,03 Eur najneskôr do 22.10.2018 a zároveň žalovanú upozornil na právo veriteľa zosplatniť celú pohľadávku. Z dôvodu opakovaného neplnenia zmluvných podmienok zo strany žalovanej, žalobca pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru k 17.1.2019, o čom žalovanú informoval listom zo dňa 17.1.2019 a vyzval žalovanú k úhrade celého dlhu vo výške 10.885,47 Eur bezodkladne.

3. Právne súd vec posúdil na základe aplikácie ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 a 2, § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka (zák. č. 40/1964 Zb. - ďalej aj len OZ), § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b) d), § 9 ods. 1 zák. č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej aj len ZoSÚ).

4. O čiastočnom zastavení konania v časti o zaplatenie 112,85 Eur s príslušenstvom vo výroku I., súd rozhodol s použitím § 145 ods. 2 CSP s odkazom na čiastočné späťvzatie žaloby zo dňa 11.6.2020.

5. Z vykonaného dokazovania mal prvoinstančný súd za preukázané, že žaloba bola podaná dôvodne len z časti.

6. Posudzovaný právny vzťah medzi žalobcom a žalovanou považoval za zmluvný vzťah medzi spotrebiteľom a dodávateľom a preto predmetnú zmluvu považoval súd za spotrebiteľskú. Zo žaloby ako aj z predložených listinných dôkazov súd zistil, že žalovaná si svoje zmluvné povinnosti riadne a včas neplnila a z poskytnutého úveru uhradila do zosplatnenia len sumu 3.652,52 Eur, ktorú žalobcu započítal na istinu. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná si povinnosti vyplývajúce z uvedenej zmluvy riadne a včas nesplnila, žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 17.1.2019, o čom žalovanú informoval listom zo dňa 17.1.2019. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalovaná ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru uhradila sumu vo výške 3.652,52 Eur. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru a po podaní žaloby žalovaná v období od 18.2.2019 do 16.4.2020 vykonala úhrady spolu vo výške 112,85 Eur. Žalovaná v konaní uviedla, že si je vedomá, že sumu 10.647,48 Eur je potrebné žalobcovi zaplatiť, avšak poberá len opatrovateľský príspevok vo výške 350,- Eur a v súčasnosti nie je schopná dlh uhradiť. Po zohľadnení čiastočného späťvzatia žaloby vo výške 112,85 Eur, považoval súd nárok žalobcu čo do úverovej istiny vo výške 10.534,63 Eur za nesporný a teda návrh považoval za dôvodný, rovnako tak aj vyčíslené úroky do zosplatnenia vo výške 171,09 Eur a vyčíslené úroky z omeškania do zosplatnenia vo výške 6,90 Eur, preto v tejto časti žalobe vyhovel.

7. V časti zmluvného úroku vo výške 5,59% ročne z nezaplatenej istiny vo výške 10.647,48 Eur od 18.1.2019 do zaplatenia súd návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol. Súd mal za preukázané, že strany si dojednali zmluvný úrok 5,59% ako fixný do doby splatnosti úveru. Konečná splatnosť úveru bola v zmluve dohodnutá ku dňu 15.4.2024, žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplatneniu celého úveru skôr, a to k 17.1.2019. Je nesporné, že úverový vzťah spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia poskytnutých prostriedkov má dlžník platiť úroky. Pokiaľ si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie od splatnosti úveru úroky z omeškania. Súd pritom vychádzal z uznesenia ÚS IV. 476/2012 z 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. V opačnom prípade by na

Ľarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Súd preto žalobcovi nepriznal dohodnutý úrok z istiny do splatnosti, ktorý si žalobca uplatnil aj po zosplatnení istiny.

8. Pri zosplatnení úveru veriteľovi vzniká nárok na zaplatenie celej pohľadávky naraz, čo znamená pre dlžníka sankciu v podobe straty výhody splátok. Zosplatnením úveru veriteľovi vzniká právo požadovať vrátenie celej dlžnej sumy vrátane zmluvných úrokov (do zosplatnenia) naraz s tým, že pokiaľ dlžná suma nebude v stanovenej lehote uhradená veriteľovi, veriteľ vzniká nárok na úroky z omeškania. V prípade, ak by sa súd stotožnil s názorom žalobcu ohľadom nároku na zmluvný úrok aj po zosplatnení úveru, na strane veriteľa by došlo k značnej výhode oproti dlžníkovi, ktorý by bol sankcionovaný nie len povinnosťou okamžitého splatenia celej pohľadávky ale aj povinnosťou naďalej platiť zmluvné úroky, ako aj povinnosťou platiť úroky z omeškania. Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobcovi nepriznal dohodnutý úrok z istiny do splatnosti, ktorý si žalobca uplatnil aj po zosplatnení istiny.

9. Pokiaľ sa jedná o uplatnené úroky z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 171,09 Eur od 18.1.2019 do zaplatenia, súd návrh žalobcu zamietol z dôvodu, že pri omeškani so zaplatením úrokov, nie je možné požadovať úrok z omeškania z dohodnutého úroku. Najvyšší súd SR (súd neuvádza v akom rozhodnutí) uviedol, že v dôsledku omeškania s plnením úrokov, nevzniká ďalší nárok na úroky z omeškania. Nesplatenie úrokov z dlžnej sumy včas je omeškáním s plnením príslušenstva pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), nie s plnením vlastného dlhu. Tým, že dlžník včas nesplatí úroky z istiny sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu (istiny). Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva veriteľ nemá, pretože Občiansky zákonník, ale ani Obchodný zákonník, neupravujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s plnením príslušenstva pohľadávky.

10. V súvislosti s poukazom žalobcu na rozhodnutia krajských súdov v žalobe, súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na vyššie uvedené sa nestotožnil so závermi uvádzanými v rozhodnutiach a rozhodnutia súdov (judikáty) nie sú de iure všeobecne právne záväzné. Vzhľadom na uvedené súd žalobu v časti úrokov z omeškania z nezaplatených úrokov zamietol.

11. Prvoinštančný súd s poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznal žalobcovi z nezaplatenej úverovej istiny úrok z omeškania vo výške 5%, ktorý zodpovedá výške zákonného úroku z omeškania ku dňu omeškania, t.j. ku dňu nasledujúcemu po predčasnej splatnosti úveru a pri zohľadnení jednotlivých platieb, ktoré žalovaná vykonala po podaní žaloby.

12. Prvoinštančný súd sa ďalej zaoberal žiadosťou žalovanej o povolenie splatenia dlžnej sumy v splátkach po 200 Eur mesačne s ohľadom na jej nepriaznivé finančné pomery, pričom žalovaná pripustila možnosť splácať dlh aj vo vyšších splátkach. Súd zistil, že žalovaná poberá opatrovateľský príspevok vo výške 350,42 Eur mesačne, iný príjem nemá.

13. Z ustanovení § 232 ods. 3 a 4 CSP vyvodil, že ak súd pristupuje k autoritatívnemu rozhodnutiu o žalobe na peňažné plnenie, zákonnou lehotou plnenia a zároveň pravidlom je lehota troch dní, počítaná od právoplatnosti rozsudku. Štandardne preto súd ukladá splnenie povinnosti v takejto lehote. Na každú jednu výnimku z pravidla musia potom existovať dôvody, a to či už pre dlhšiu než trojdňovú lehotu, alebo pre povolenie splátok a určenie ich výšky a podmienok splatnosti. Pri určovaní výšky splátok je potrebné prihliadnuť na príjmy a výdavky, resp. majetkové pomery povinného, na výšku priznaného plnenia, ale aj na hľadisko ochrany oprávneného, teda, či zdržaním v plnení súdom ustanovenej povinnosti nebudú nad primeranú mieru dotknuté záujmy oprávneného. Podľa ustálenej súdnej praxe by k zaplateniu celého dlhu i vo forme splátok malo prísť najneskôr do 36 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa takáto výhoda poskytla (resp. v časovom intervale takéto rozpätie prekračujúcim nanajvyš nepatrne).

14. S ohľadom na citované zákonné ustanovenia, skutočnosť, že žalovaná bola dlhodobo práceneschopná a stará sa o matku s ťažkým zdravotným postihnutím a prejavenu snahu žalovanej uhradiť dlh v čo najkratšej dobe, súd povolil žalovanej splácať priznanú sumu v splátkach po 300 Eur mesačne, pričom prihliadol na výšku priznaného plnenia, ktorá ku dňu vyhlásenia rozsudku predstavuje sumu 10.534,63 Eura (pokiaľ ide o istinu) a ustálenú súdnu prax, podľa ktorej by k zaplateniu celého dlhu i vo forme splátok malo prísť najneskôr do 36 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa takáto výhoda poskytla (resp. v časovom intervale takéto rozpätie prekračujúcim nanajvyš nepatrne).

Súd mal za to, že povolenie splátok vo výške 300 Eur neznamená výrazné zvýhodnenie žalovanej a nijako nepoškodí žalobcu, resp. nespôsobí žalobcovi ekonomické problémy v jeho obchodnej činnosti, nakoľko v prípade takto stanovených splátok uhradenie istiny (bez príslušenstva) bude trvať cca 35 mesiacov a nasledujúce mesiace sa budú splácať úroky z omeškania. Bude však povinnosťou žalovanej riadne dodržiavať platobnú disciplínu, v opačnom prípade, teda nezaplatením čo i len jednej splátky, sa stane zročným celé plnenie.

15. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP. Žalobca bol v konaní úspešný, neúspešný bol len v nepatrnej časti a preto mu patrí plná náhrada trov konania.

16. Proti tomuto rozsudku výslovne v rozsahu zamietajúceho výroku III. a v časti, ktorou súd povolil žalovanej uhradiť dlh v splátkach podal odvolanie žalobca, pričom uplatnil odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a domáhal sa, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil, vyhovel žalobe v celom rozsahu, zaviazal žalovanú povinnosťou zaplatiť dlh v lehote tri dni od právoplatnosti rozsudku a aby žalobcovi priznal aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku za podané odvolanie.

17. V prvej časti odvolania „Zmluvný úrok po zosplatnení“ uviedol, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia, teda aj po predčasnom zosplatnení. Tento svoj názor vyvodil z citovaných zákonných ust. § 497, § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, z komentára IURA EDITION k príslušným ustanoveniam Obchodného zákonníka a § 16 ods. 1 aj § 13 ods. 3 ZoSÚ. Zdôraznil, že ak ZoSÚ ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvné úroky po zosplatnení aj veriteľ. Podstata záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj zmluvné úroky, ktoré nemožno stotožňovať so zákonnými úrokmi z omeškania. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškание dlžníka, ani prípadné zosplatnenie dlhu. Odvolateľ poukázal tiež na dôvodovú správu k zák. č. 106/2014 Z.z. k návrhu zákona, ktorým sa mal meniť a dopĺňať OZ v § 53 ods. 9 o vetu „úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565“, pričom navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá. Odvolateľ poukázal tiež na judikatúru a to rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/113/2018, z ktorého zdôraznil, že právny záver, podľa ktorého má veriteľ nárok na zmluvný úrok z úveru bez ohľadu na zosplatnenie dlhu a to aj popri nároku na úrok z omeškania, pričom tento nárok trvá až do úplného splatenia poskytnutých finančných prostriedkov dlžníkom, pričom súd prijal záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania. Odvolateľ poukázal tiež na rozhodnutie NS SR publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 55/1996, podľa ktorého úroky vo výške dohodnutej pri poskytnutí úveru patria do splatnosti úveru. Z rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 zdôraznil, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok zistený vo výške, ako by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Poukázal tiež na niektoré rozhodnutia krajských súdov podporujúcich jeho záver a to Krajský súd Bratislava sp. zn. 3Co/108/2017, 8Co/138/2017, 8Co/206/2018, Krajský súd Žilina sp. zn. 11Co/12/2017, viaceré rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Co/23/2017, 43Co/7/2018, 43Co/21/2018, 43Co/28/2017, 43Co/29/2018, 43Co/37/2018 a 17Co/121/2018, rozhodnutia Krajského súdu Nitra sp. zn. 12Co/116/2017, 8Co/193/2017, 7Co/366/2017, 12Co/4/2018 a ďalšie, ako aj početné rozhodnutia Krajského súdu Košice, pričom osobitne citoval state z rozhodnutia sp. zn. 3Co/346/2017 a 5Co/77/2019, poukázal tiež na rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp. zn. 14Co/22/2018, 14Co/29/2018 a 25Co/71/2018. Poukázal tiež na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33Cdo/212/2014.

18. V ďalšej časti odvolania „K nároku veriteľa na úrok z omeškania zo zmluvného úroku ku dňu zosplatnenia“ uviedol, že keďže zmluvné úroky ku dňu zosplatnenia celého dlhu boli vyčíslené pevnou sumou, ktorá pripadá na časť anuitných splátok neuhradených dlžníkom, pripadajúca na zmluvný úrok naakumulovaný ku dňu zosplatnenia a táto sa ďalej (t.j. po zosplatnení celého dlhu) nenavyšuje, nejde ohľadom nároku na tento úrok z omeškania o rozpor so zásadou anatocizmu, ktorá má zamedziť neodôvodnenému navyšovaniu nárokov veriteľov ohľadom príslušenstva. Nárok na úrok z omeškania zo zmluvného úroku ku dňu zosplatnenia je nárokom, ktorý predpokladá aj § 497 Obchodného zákonníka a žiadne zákonné ustanovenie tento nárok svojím znením nespochybňuje. Na podporu svojho názoru žalobca poukázal na rozhodnutia Krajských súdov Bratislava sp. zn. 6Co/78/2018, Trenčín sp. zn. 19Co/143/2017, 19Co/142/2018, Prešov sp. zn. 4Cob/62/2007, Banská Bystrica sp. zn. 14Co/542/2016,

14Co/101/2018, 43Co/19/2017, 16Co/111/2017, 13Co/577/2016 ako aj na rozhodnutie Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/2019/2017. Poukázal tiež na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Co/113/2018, podľa ktorého má veriteľ nárok na zmluvný úrok z úveru bez ohľadu na zosplatnenie dlhu a to aj popri nároku na úrok z omeškania, pričom tento nárok trvá až do úplného splatenia poskytnutých finančných prostriedkov.

19. V ďalšej časti odvolania „Splátky“ odvolateľ zdôraznil, že v zmysle § 232 ods. 3 CSP súd môže iba v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu, ako je lehota na plnenie tri dni. K uvedenému poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 11Co/91/2017, v ktorom súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti o výroku o povolení splátok tak, že zaviazal žalovaného uhradiť dlh do 60 dní od právoplatnosti, pričom poukázal na možnosť dohody splátkového kalendára aj v exekučnom konaní, Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 15Co/87/2019, kde odvolací súd obdobne zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a namiesto mesačných splátok určil paričnú lehotu 30 dní, obdobne i Krajský súd v Trenčíne v rozhodnutí sp. zn. 19Co/163/2018 namiesto mesačných splátok určil zákonnú paričnú lehotu. Zákon teda explicitne podmieňuje alternáciu dĺžky paričnej lehoty odôvodnenosťou prípadu. Odvolateľ zdôraznil, že rozhodnutie súdu musí byť spravodlivé a nemôže výrazne zvýhodňovať jednu zo strán na úkor druhej. Priznaním splátok vo výške 300,- Eur mesačne súd zapríčinil, že žalovaná bude iba istinu splácať viac než 2,9 roka. Žalovaná tak bola zo strany súdu odmenená tým, že jej bola priznaná možnosť opätovného splácania úveru, pričom súd de facto úplne poprel nielen účinky predčasného zosplatnenia úveru, ale aj účel celého súdneho konania. Následne odvolateľ poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 7Cdo/116/2012, z ktorého zdôraznil, že hľadiskami pre úvahu súdu, či sa má žalovanému priznať výhoda splátok bude najmä osobné a majetkové pomery strán, výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného v konaní, v konaní prejavovaná snaha o splnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania, doba, po ktorú by týmto spôsobom došlo k zaplateniu dlžnej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerné zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa... V opačnom prípade by došlo k narušeniu vyváženej záujmov oboch strán sporu v smere faktického popretia právoplatne priznaných práv, či možnému vzniku inej ujmy na oprávnených záujmoch žalobcu. Zdôraznil, že výška splátky musí byť určená primerane tak, aby splátky neoprávneným spôsobom nezasiahli do práv žalobcu a konečnom dôsledku aj žalovaného neúmerným predĺžovaním splatnosti. Výkon práva, ktorý motivuje k neplneniu si zmluvných povinností nie je v súlade so spravodlivou ochranou porušených práv zakotvenou Civilným sporovým poriadkom. Vzhľadom na čas od podania žaloby na súd mala žalovaná možnosť prejsť svoju snahu a záujem dlh uhrádzať, čo neurobila. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Krajského súdu Bratislava sp. zn. 8Co/116/2017, Krajského súd v Nitre sp. zn. 8Co/157/2017 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/17/2017.

20. Po doručení odvolania žalobcu žalovaná doručila súdu podanie, v ktorom sa ospravedlnila za to, že je dlžná peniaze mesačne 300,- Eur, nemá ešte stále vybavený dôchodok, tak to nevie začať splácať. Nakoľko je na opatrovateľskom príspevku s matkou sa to nedá.

21. Žalobca v písomnom vyjadrení k tomuto podaniu žalovanej uviedol, že samotná žalovaná požiadala v konaní súd o povolenie splácania sumy v splátkach po 200,- Eur mesačne, pričom pripustila možnosť splácať dlh aj vo vyšších splátkach. Žalobca podal odvolanie voči povoleniu splátok, o ktorom zatiaľ nebolo rozhodnuté. Žalovaná vo vyjadrení nijako nespochybnila dôvodnosť podaného odvolania, na ktorom žalobca zotrúva a považuje ho za dôvodné.

22. Žalovaná po doručení predmetného vyjadrenia žalobcu predložila písomné vyjadrenie, v ktorom sa opätovne ospravedlnila, že mešká so splácaním úveru mesačne 300,- Eur, nakoľko ešte stále nemá vybavený invalidný dôchodok, avšak začala splácať koľko vie. Nakoľko má len opatrovateľské na ťažko chorú matku, tak sa to nedá. Začne splácať každý mesiac po troške, aby sa to pomaly splatilo a keď bude mať vybavený invalidný dôchodok, tak bude splácať riadne a viac, nakoľko pre Covid 19 je všetko oneskorené.

23. K vyššie uvedenému vyjadreniu žalovanej žalobca v písomnom vyjadrení uviedol, že žalovaná neuvádza žiadne nové skutočnosti, ku ktorým by žalobca nezaujal stanovisko v predošlom vyjadrení. Poukázal na to, že podal odvolanie voči rozhodnutiu súdu v časti splatnosti, o ktorom nebolo zatiaľ rozhodnuté. Naďalej zotrúva na podanom odvolaní a predošlých vyjadreniach.

24. Ďalšie podania v odvolacom konaní strany do spisu nedoručili.

25. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní predmetného rozsudku v rozsahu napadnutého odvolaním a na základe uplatnených odvolacích dôvodov dospel k záveru, že odvolanie je sčasti dôvodné, v dôsledku čoho bolo nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu výroku III. sčasti zmeniť (§ 388 CSP) a sčasti potvrdiť (§ 387 CSP) a v časti výroku II. týkajúcej sa splatnosti priznanej pohľadávky potvrdiť (§ 387 CSP).

26. Predmetom odvolacieho konania, vychádzajúc z rozsahu a dôvodov odvolania uplatnených žalobcom bolo posúdiť správnosť právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k zamietnutiu žaloby vo zvyšnej časti a to v uplatnených úrokoch z istiny po zosplatnení úveru, v úrokoch z omeškania zo zmluvného úroku (zamietajúci výrok III.), ako aj správnosť právneho posúdenia veci vo vzťahu k priznaniu žalovanej výhody splátok v zmysle § 232 ods. 3 CSP. Predmetný rozsudok v zastavujúcej časti výroku I., ani vo vyhovujúcej časti výroku II. (s výnimkou zročnosti) nebol napadnutý odvolaním žiadnej zo strán, nadobudol tak právoplatnosť a nepodliehal prieskumu odvolacieho súdu. Keďže výrok IV. o náhrade trov prvoinštančného konania je výrokom závislým od odvolaním napadnutých výrokov, v zmysle § 379 písm. a) CSP bol tiež predmetom odvolacieho prieskumu.

A. K nároku na úrok z úveru po zosplatnení

27. V zmysle § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

28. Základnou právnou otázkou v danom prípade, ako ju nastolil odvolateľ, bola otázka existencie a doby nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatnení úveru teda, či v prípade zosplatnenia úveru veriteľom pred dojednanou splatnosťou úveru, v dôsledku porušenia povinnosti dlžníka, veriteľovi vzniká resp. zostáva zachovaný nárok na úroky z úveru a to popri úrokoch z omeškania a dokedy.

29. Súdna prax na Slovensku bola dlho pri riešení tejto otázky nejednotná. Časť súdov zastávajúca názor, že veriteľ má nárok na úroky z úveru výlučne do splatnosti dlhu a od jeho splatnosti je dlžník povinný platiť iba úroky z omeškania, sa rovnako ako prvoinštančný súd v tomto prípade, opierala najmä o rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 476/2012, ktorý akceptoval názory všeobecných súdov, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok) a od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania, teda, že po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru.

30. Po prvýkrát k tejto otázke, hoci okrajovo zaujal stanovisko NS SR v uznesení sp. zn. 6Cdo 113/2018 zo dňa 30.7.2019, keď v závere rozhodnutia upriamil pozornosť odvolacieho súdu na rozsudok Súdneho dvora (piatej komory zo 7.8.2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17), v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovanie za nesplnenie povinnosti dlžníkom platiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinností a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.

31. Následne priamo túto otázku v dovolacom konaní riešil NS SR vo veci sp. zn. 5Cdo 42/2020. V tomto rozhodnutí zo dňa 16.6.2020 NS SR skonštatoval, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka,

Občianskeho zákonníka či Zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

32. NS SR pokračoval, že zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

33. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

34. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednanja, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednanja nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

35. NS SR potom dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

36. Odvolací súd sa s popísaným názorom NS SR plne stotožňuje a zastáva názor, že veriteľ má nárok na úroky z úveru aj za čas po jeho predčasnom zosplatnení a to až do vrátenia peňažných prostriedkov, maximálne však do výšky, akú by žalovaný pri riadnom plnení povinností zaplatil.

37. Úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik a trvanie je podmienené existenciou platného záväzkového vzťahu hlavného. Splnením hlavného záväzku, prípadne jeho zánikom iným spôsobom, zaniká - končí i akcesorický záväzok úrokový, ostáva iba povinnosť uhradiť už zročné úroky. V dôsledku toho bolo potom nevyhnutné odvolaniu žalobcu čiastočne vyhovieť a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu čiastočne zmeniť.

38. Z predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 630303 zo dňa 13.4.2016 (č.l. 5 a nasl. spisu) vyplýva, že celková výška úveru bola 14.300,- Eur, úroková sadzba fixná 5,59 % ročne, mesačná splátka 185,71 Eur (pričom podľa obchodných podmienok pre poskytovanie spotrebiteľských úverov k predmetnej zmluve čl. 1.1 splátka úveru je pravidelná anuitná splátka spravidla mesačná, ktorá je

zložená zo splátky istiny a splátky úroku) počet splátok 96 a doba trvania zmluvy do 15.4.2024. Pri 96 splátkach po 185,71 Eur mala byť zaplatená suma anuitných splátok 17.828,16 Eur. Podľa zmluvy celkové náklady spojené s úverom sú 17.828,16 Eur, ktorá suma je totožná so súčinom mesačnej splátky 185,71 Eur a počtu splátok 96. Podľa čl. 3 zmluvy poplatok za poskytnutie úveru bol 0,- Eur. Z uvedeného potom vyplýva, že na úrokoch mala žalovaná podľa zmluvy zaplatiť celkom sumu 3.228,16 Eur (17.828,16 Eur mínus 14.300,- Eur).

39. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd potom rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutého zamietajúceho výroku III. zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi z dlžnej istiny 10.647,48 Eur úrok z úveru v sadzbe 5,59% ročne z dlžnej čiastky od 18.1.2019 do zaplatenia, najviac však do celkovej sumy všetkých zaplatených úrokov 3.228,16 Eur, akú by žalovaná pri riadnom plnení povinností zaplatila, všetko v splátkach určených v preskúmanom rozsudku (s poukazom na bod C. tohto rozsudku). V časti úroku uplatňovaného neobmedzene (až do zaplatenia), teda aj nad uvedenú hornú hranicu, bolo potrebné zamietnutie žaloby potvrdiť.

B. K nároku na úrok z omeškania z úroku z úveru (do dňa zosplatenia)

40. V zmysle § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

41. V zmysle § 365 ods. 1 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len OBZ) dlžník je v omeškaní, ak nesplní riadne a včas svoj záväzok, a to až do doby poskytnutia riadneho plnenia alebo do doby, keď záväzok zanikne iným spôsobom.

42. Podľa § 369 OBZ ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, požadovať z nezaplatenej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia (ods. 1). Ak výška úrokov z omeškania nebola dohodnutá, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania v sadzbe, ktorú ustanoví vláda SR nariadením (ods. 2). Ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva.

43. Obdobne podľa § 517 ods. 1 OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

44. Z bodu 7.3 pripojených obchodných podmienok pre poskytovanie spotrebiteľských úverov (o ktorých zmluvné strany v čl. 9.6 predmetnej spotrebiteľskej zmluvy dohodli, že sa nimi riadia ich vzájomné práva a záväzky, ktoré výslovne neupravuje zmluva) vyplýva, že ak je dlžník v omeškaní so splácaním úveru, je povinný banke okrem úrokov zaplatiť tiež úroky z omeškania... Ak je dlžník v omeškaní so zaplatením úrokov... je tiež povinný zaplatiť banke úroky z omeškania. Tieto dlžné čiastky sa úročia úrokom z omeškania denne od prvého dňa omeškania (vrátane) až do dňa bezprostredne predchádzajúceho dňu splatenia príslušnej dlžnej čiastky (vrátane). Podľa nasledujúceho bodu 7.4 v prípade omeškania dlžníka so splatením úveru alebo jeho časti a nezaplatením úverovej pohľadávky v deň splatnosti alebo nezaplatením anuitnej splátky alebo poplatkov riadne a včas, vzniká banke právo na úrok z omeškania v dohodnutej výške a to odo dňa omeškania až do dňa zaplatenia omeškanej sumy peňažných prostriedkov.

45. Z citovaných ustanovení obchodných podmienok vyplýva, že medzi stranami bolo výslovne zmluvne dojednané pre prípad omeškania s platením úrokov (z úveru) platiť úroky z omeškania.

46. Pri úverovej zmluve ide o plnenie peňažného záväzku v dvoch rovinách a to jednak povinnosť vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky t.j. úver v dohodnutej lehote, ako aj povinnosť zaplatiť dohodnuté úroky. Ak dlžník jednu z týchto povinností nesplní včas, dostáva sa do omeškania. Pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má preto veriteľ nárok jednak na úroky z úveru a jednak na úroky z omeškania.

Úroky z úveru sú peňažným plnením, stávajú sa súčasťou istiny, a preto sa aj na toto plnenie vzťahuje cit. ust. § 369 ods. 1 OBZ. Iná je situácia pri úrokoch z omeškania, ktoré sú už sankciou za omeškanie dlžníka a z týchto dlžníkov nie je povinný platiť úroky z omeškania.

47. Obdobný názor zastal aj NS SR v rozhodnutí sp. zn. 4Obo 143/98 publikovanom pod č. 43/2000 v časopise Zo súdnej praxe č. 4/2000, podľa ktorého zmluvou o úvere sa dlžník zaväzuje vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Úroky sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka, preto dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť úroky z omeškania.

48. Sadzba úroku z omeškania bola k 1. dňu omeškania teda k 18.1.2019, v zmysle § 3 nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z. v účinnom znení 5 %, ako bolo uplatnené žalobou a v konaní nesporené.

49. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd sa so záverom súdu prvej inštancie, že žalobcovi nevznikol nárok na úroky z omeškania z úrokov nestotožnil. Preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, ktorou bola žaloba výrokom III. zamietnutá v uplatnenom úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 171,09 Eur od 18.1.2019 do zaplatenia, s použitím ust. § 388 CSP zmenil tak, že žalobcovi priznal aj tento nárok, taktiež v splátkach určených v preskúmanom rozsudku (s poukazom na bod C).

C. K umožneniu uhradiť dlh v splátkach

50. Žalobca podal odvolanie tiež proti vyhovujúcemu výroku II. avšak iba v časti splatnosti priznanej pohľadávky, pričom namietal, že prvoinštančný súd umožnil žalovanej dlh uhradiť v mesačných splátkach (po 300,- Eur mesačne).

51. Prvoinštančný súd pri rozhodnutí umožniť žalovanej uhradiť dlh v splátkach aplikoval ust. § 232 ods. 3 CSP podľa ktorého lehotu na plnenie je tri dni a plynie odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Vychádzal tiež z ods. 4 tohto ustanovenia, podľa ktorého, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

52. Citované ustanovenie umožňuje v rozsudkoch na plnenie stanoviť lehotu na plnenie dlhšiu ako je zákonná paričná lehotu tri dni. Dlhšiu lehotu súd stanoví podľa okolností daného prípadu. Ak má súd za to, že v prejednávanej veci je namieste určiť na plnenie dlhšiu lehotu, táto časť výroku rozhodnutia súdu musí byť podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo odôvodnili záver súdu, že vzhľadom na povahu prejednávanej veci, na povinný nárok a osobné pomery účastníkov je vhodné určiť na splnenie lehotu dlhšiu než tri dni od právoplatnosti rozsudku, alebo určiť, že peňažné plnenie možno uskutočniť v splátkach (R 87/1966). Podľa ďalšieho judikátu R VI/1968, ak súd povolí plnenie v splátkach, musí vždy presne určiť ich výšku a podmienky splatnosti, aj tento výrok musí náležite odôvodniť. Hľadiskami pre úvahu súdu, či má žalovanému priznať výhodu splátok bude najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného aj v konaní prejavovaná snaha o plnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie v plnení súdom stanovenej povinnosti v nedodržaní jednotlivých splátok nebolo v riešenom prípade vzhľadom na osobné pomery žalobcu príliš ťaživé. Prítom podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že súdom povolené splátky majú byť určené v takej výške, aby žalovaný dlh bol nimi uhradený najneskôr v horizonte troch rokov.

53. V konaní bolo potvrdením o dočasnej práceneschopnosti (č.l. 62) a lekárskou správou (č.l. 106) preukázané, že žalovaná bola dlhodobo práceneschopná od 16.10.2018. Podľa jej vyjadrení si vybavuje invalidný dôchodok, ktorý jej v čase ostatného podania v januári 2021 (č.l. 182) ešte nebol priznaný. Poberá iba opatrovateľský príspevok za opatrovanie ťažko chorej matky 350,- Eur. Z rozhodnutia ÚPSVaR zo dňa 23.3.2020 vyplýva, že žalovanej bol s účinnosťou od 1.12.2019 priznaný peňažný príspevok za opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (ktorou je jej matka) vo výške 350,42 Eur mesačne. Podľa pripojených kópií platobných príkazov na výplatu dávok jej bola v novembri 2018 vyplatená dávka 102,50 Eur, v decembri 2012 vo výške 439,30 Eur, vo februári 2019 vo výške 453,90 Eur a v marci 2019 vo výške 410,- Eur. Z výpovede žalovanej pred prvoinštančným súdom

na pojednávaní dňa 9.7.2020 vyplýva, že poberá len opatrovateľský príspevok na matku, vybavuje si invalidný dôchodok, ktorý jej bol zamietnutý, má pripravené odvolanie. Po priznaní invalidného dôchodku by mohla splácať dlh aj vo vyššej splátke ako 200,- Eur, chcela by ho splatiť čo najskôr.

54. Vychádzajúc z vyššie zistených pomerov žalovanej (žalobcom nepopretých) s prihliadnutím na výšku plnenia, prejavenu snahu žalovanej záväzok čo najskôr splniť, i na skutočnosť, že umožnenie žalovanej uhradiť predmetný dlh v splátkach nemôže žalobcu, ako právnickú osobu - banku, ktorej predmetom je poskytovanie bankových služieb vo veľkom objeme, nijako citeľne poškodiť, odvolací súd bol názoru, že boli splnené podmienky na výnimočné umožnenie žalovanej uhradiť dlh v primeraných splátkach. Žalovaná požadovala splátky po 200,- Eur, pripustila však možnosť, že v prípade priznania invalidného dôchodku by mohla dlh uhrádzať vo vyšších splátkach. V danom prípade bolo ale nevyhnutné zohľadniť, ako k tomu správne pristúpil aj súd prvej inštancie, že podľa zaužívanej súdnej praxe, dlh by mal byť splátkami uhradený najneskôr v horizonte 3 rokov. Súdom prvej inštancie umožnené splátky 300,- Eur mesačne, podstatne vyššie ako dohodnuté splátky úveru (185,71 Eur) pritom zabezpečia úhradu istiny v lehote cca 35 mesiacov s tým, že nasledujúce mesiace sa bude splácať príslušenstvo, a to všetko pod hrozbou straty výhody splátok na ochranu žalobcu (§ 232 ods. 4 CSP). Po zohľadnení všetkých uvedených rozhodných hľadísk, odvolací súd rovnako ako prvoinštančný považoval za odôvodnené umožniť žalovanej uhradiť predmetný dlh v splátkach, pričom súdom prvej inštancie určené splátky 300,- Eur mesačne považoval vzhľadom na všetky zohľadnené okolnosti prípadu za primerané a spravodlivé. Preto aj odvolacím súdom priznané nároky uložil žalovanej zaplatiť v rámci týchto splátok. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku II. o splatnosti priznanej pohľadávky, ako vo výroku vecne správny, s použitím § 387 CSP potvrdil.

55. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

56. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

57. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

58. Vychádzajúc z konečného výsledku konania podľa tohto odvolacieho rozhodnutia, žalobca bol napokon takmer v celom rozsahu úspešný (s výnimkou nepatrnej len potenciálnej časti úroku presahujúceho stanovenú hornú hranicu sumy úroku a v časti splátok), v dôsledku čoho úspešnému žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania voči neúspešnej žalovanej. Odvolací súd preto žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania (prvoinštančného, i odvolacieho) voči žalovanej, pričom o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

59. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).